

ZIEMIA LUBELSKA

PIERWOCZESNE

Redakcja i Administracja: Gubernatorska Nr 8. — Skrzynka pocztowa Nr 50. — Adres telegraficzny „Ziemia — Lublin”

CENA PRZEBIEGŁA:
w tygodniu bez abonamentu: miesięcznie 1,40 hal., kwartalnie 4 hal., półrocznie 8 hal., rocznie 16 hal., a całonocnym zniżkami 1,50, kwartalnie 5,20, półrocznie 10,40, rocznie 20,80, na podstawie abonamentu, 2,50 hal. kwart., 7,50 hal., półrocznie 15 hal., rocznie 30 hal.

CENA WYKUPNA:
Wskazano prób, lub jego miejsce zastąpić: Prób tekstów 1 kor., wśród tekstów 1 kor. 50 hal., w tekście 70 hal., Makrologi 60 (na ostatniej str. 40 hal., w drobnych 1) wycin 8 h. W dalsze adresowym 4 kor., Składowi na 100 na przew. 2 k., w miarę 1 k.

W sprzedaży ulicznej „Ziemia Lubelska” poranna kosztuje 6 halerzy Popołudniowa 6 halerzy.

TELEGRAMY.

Warunki pokojowe koalicji.

WIEDŃ 131, (BK.) Agencja Havasa przyniosła dalsze, obszerniejsze informacje o odpowiedzi koalicji na notę pokojową Wilsona. Ustęp tej odpowiedzi traktujący o warunkach pokojowych koalicji i zakończeniu odpowiedzi brzmi następująco:

„Cela wojenne koalicji są dobrze znane. One zostały ujawnione w wielokrotnych wystąpieniach publicznych kierowników państw koalicyjnych. Świat cywilizowany wie, iż warunki zawierają wszystkie konieczne żądania. W pierwszym zaś rzędzie odbudowanie Belgii, Serbji i Czarnogóry i zapewnienie im należnego odszkodowania, opróżnienia zajętych Okręgów Francji, Rosji i Rumunii również z właściwymi odszkodowaniami, reorganizacji Europy, prawo obywatelstwa dla trwałej zasady uznania narodowości i praw małych i wielkich ludów, takie terytorjalne i międzynarodowe uregulowanie stosunków, mogłoby uniemożliwić niespodziewane ataki wojenne, oddanie prowincji, które poprzednio

państwu koalicji zostały wydarte, lub wbrew woli ich ludności zajęte, uwolnienie Włochów, Słowenów, Rumunów, Czechów i Słowaków z pod obcego panowania, oswobodzenie narodów poświadczonych tyrantji Turcji i usunięcie z Europy państwa tureckiego, gdyż obcą mu jest cywilizacja.

Gdy koalicja dąży do uwolnienia Europy od brutalnego pruskiego militarizmu, to nie jest oczywiście jej zamiarem dążenie do politycznego zniszczenia ludu niemieckiego. Przedewszystkiem zaś koalicja chce pewności pokoju opartego na podstawie wolności, sprawiedliwości i niewzruszonej wierności w zobowiązaniach międzynarodowych.

Sojusznicy koalicji, jednolici w dążeniu do tego wzniesłego celu każdy z osobna i wszyscy razem są zdecydowani działać wszystkimi swymi siłami i ponieść wszelkie ofiary, aby walkę doprowadzić do zwycięskiego zakończenia, od którego zależy nie tylko ich własny pożytek i rozwój ale również przyszłość cywilizacji”.

kompanie, atakujące nas wzdłuż linii kolejowej Wilno Dynaburg zostały wśród wielkich strat po stronie Rosjan odparte. Dwa nasze małe ataki na południe zachód od Rygi, podjęte w celu polepszenia naszej sytuacji strategicznej przyniosły nam 32 jeńców.

W dolinach bagnistych między Braiłą i Gałaczem wyparliśmy Rosjan dalej za Seret. Zojeliśmy Laburęę. W nocy na 11.1 uzbójne nieprzyjacielskie okręty usiłowały zbliżyć się ku Issocz. Jeden parowiec został przez ogień naszej artylerji zatopiony, drugi zaś zmuszony do cofnięcia ku północnemu wybrzeżu.

Macedońska widowia wojny. Na południe od jeziora Ochrida nieprzyjacieli za Ceravą zaatakował front austriacko-węgiersko-bułgarski. Stanowiska nasze zostały utrzymane.

BERLIN. 131. (BK.) Komunikat niemiecki pod datą 12.1. wieczorem. Na północ od Ancre walka jest w toku.

Pierwszy generał-kwatermistrz Ludendorff.

Decyzja

na froncie zachodnim.

BERLIN. Z Lugano donoszą do „Deutsche Tageszeitung”: Korespon-

denci londyńscy pism włoskich donoszą w swych depeszach, że prasa londyńska zaznacza z naciskiem, wbrew opinji włoskiej, iż decyzja w sprawie obecnej musi zapaść na froncie zachodnim.

Król rumuński w Odessie.

KOPENHAGA. 13.1. (tel. wł.) Rumuńska rodzina królewska, która nie czuła się bezpieczna w Jassach opuściła je i udała się do Odessy.

Jenerałowie hiszpańscy na froncie angielskim.

Bazylen. — Według agencji Havase, front angielski nad rzeką Somme zwiedził jenerałowie hiszpańscy: Anito, Rivera i Avanz. Wiaćkie wrażenie sprawili, podobno, na jenerałach potęg sił wojennych, rozwinętych na froncie i poza frontem.

Król Konstanty do Wilsona.

ROTTERDAM, „Daily Telegraph” dowiaduje się z Nowego Jorku:

Król Konstantyn przesłał list do Wilsona, w którym kreśli przegląd wszystkich bezpraw, dokonanych na Grecji, oraz oświadcza uznanie dla pokojowych zabiegów prezydenta. Król zaznacza, że przedstawia duszę Grecji w walce z bezwzględnością mocarstw, wystawiających naród grecki na śmierć głodową.

Rosja, a dążenie włoskie na Bałkanach.

STOCKHOLM. 13.1. (tel. wł.) W postępowem „Ruskim Słowie” rozpisują się obszernie na temat przyszłych stosunków politycznych rosyjsko-włoskich. Stosunki te nie mają, zdaniem organu moskiewskiego, nic wspólnego z rozwojem i przebiegiem wypadków czysto wojennych. Co do tych ostatnich, to nie ma żadnej różnicy zdań pomiędzy obu państwami, lecz pod względem ściśle politycznym, dyplomatycznym

i ekonomicznym interesy obu mocarstw na Bałkanie są dość różne. Ze strony rosyjskiej utrzymują wciąż z większym naciskiem, że Rosja nie pozwoli w żadnym razie na spełnienie terytorjalnych uroszczeń włoskich ani w Grecji, ani w Albanii, tem zaś mniej w Macedonii. Nawet gdyby Rosja wyrzec chciała się swych dawniejszych zamiarów zaczepnych na Bałkanie, nie może się ona zgodzić na usadowienie się tam Włoch.

Włochy, a wojna.

STOCKHOLM. 13.1. (tel. wł.) Do gazety „Utro Rosji” komunikują z sfer rzymskich, że we Włoszech przygotowują się bardzo ważne wypadki i daleko idące operacje. Rząd w ostatnim czasie był zajęty reorganizacją całego ruchu ekonomicznego w kraju, co się mu też według informacji rosyjskich udało. Obecnie chodzi o należyte zaprowiantowanie armii, która znajduje się bezpośrednio „przed wielkiem i nader ważnem zadaniem”. Nigdy jeszcze nie odnieszono się do armii włoskiej z takimi nadziejami, jak właśnie podobno teraz. W wojskowych kołach rzymskich są podobno przekonani, że armia włoska spełni swe nowe zadanie do ostatniej joty.

Duchowieństwo amerykańskie, a pokój.

PARYŻ, 13.1. (tel. wł.) Pisma francuskie donoszą z Nowego Jorku, że przeszło stu wybitnych dygnitarzy Kościoła katolickiego, protestanckiego oraz wyznania mojżeszowego rozesało manifest do swych wiernych z wyrażeniem potępienia idei przedwczesnego pokoju. Oświadczają oni, że tak w interesie ludzkości jak i w interesie wyznań religijnych wojna powinna być prowadzona tak długo, jak długo nie będzie zapewniony trwały pokój na podstawach prawa i sprawiedliwości.

Wczorajszy komunikat niemiecki.

BERLIN 13.1 (BK.) Komunikat wojenny niemiecki pod datą 12.1

Zachodnia widowia wojny.

Na północ od Ancre ranniem Anglcy daremnie atakowali nas dwukrotnie. Ich atak pod Seve złamał się przed naszymi linjami. Na północ od Beaumont Anglcy po początkowych sukcesach zostali przez silny kontratak odrzuceni na stanowiska, z których wyszli; 50 jeńców i 2 karabiny maszynowe pozostały w naszych rękach. Na wzgórzach Combres i na wschód od Nomeny wojska nasze, które wdarły się do nieprzyjacielskich okopów, powróciły na swe stanowiska, nie poniosły strat, a wiodąc 16 u wziętych do niewoli Francuzów.

Wschodnia widowia wojny.

Nad Dźwiną i wokół jeziora na południe od Dynaburga działalność bojowa wczoraj znacznie zmniejszyła się. Rosyjskie

Józef Piłsudski w sprawie armji i werbunku ochotniczego.

Jeden ze współpracowników warszawskiego „Tygodnika Ilustrowanego” odbył wywiad z Józefem Piłsudskim. W wynurzeniach Piłsudskiego zwraca uwagę zajęcie przezeń słusznego i rozumnego stanowiska w sprawie armji polskiej i werbunku ochotniczego do niej. Podkreślamy to, gdyż stanowisko Piłsudskiego w tej sprawie budziło częstokroć duże wątpliwości. Odnosny ustęp wywiadu przedstawia się następująco:

Współpracownik „Tyg. Ill.” pyta:

„Istnieje w naszym społeczeństwie powszechne przekonanie, że państwo niemieckie ogłosiło niepodległość Królestwa Polskiego przedewszystkiem po to, aby na tej podstawie stworzyć sprzymierzoną armję polską. Co o tem sądzić należy?”

Piłsudski na to odparł: „Armja polska również potrzebna jest Niemcom, jak i nam.

C Z Y T A J C I E

PORANNE NUMERY „ZIEMI LUBELSKIEJ”

Przynoszące w Lublinie najwcześniejsze komunikaty wojenne i wiadomości telegraficzne.

Zawierające artykuły polityczne i informacyjne, korespondencje, feljety, drobne wiadomości bieżące oraz bogaty dział wiadomości miejscowych z Lublina i gub. Lubelskiej.

Powinien jednak przede wszystkim wystarczyć fakt, że jest ona właśnie nam potrzebna.

„Według jakiej zasady — pytał dalej dziennikarz — zdaniem Pana Brygadiera armia polska powinna być stworzona?”

Odpowiedź Piłsudskiego brzmiała:

Zasadniczym programem każdego nowoczesnego państwa musi być stworzenie armii na podstawie powszechnego werbunku. Postulat tego jednak nie możemy oprzeć na słusznej teorii. W obecnym położeniu naszym program ten nie może być wprowadzony. Przede wszystkim nie byłby możliwy technicznie do urzeczywistnienia nawet przy najlepszej woli z naszej strony. Trzeba pamiętać, że przy wprowadzeniu powszechnego werbunku wszystkie organa i ciała tej skomplikowanej maszyny musiałyby być również powszechnymi. Jedynym programem wojskowym na dzisiaj jest system budowania armii ochotniczej, bez wyrzekania się przytem werbunku powszechnego.

Ze świata.

Anglja przeszkoda pokoju. Ze Stokholmu donoszą: P. t. „Rzeczywista przeszkoda pokoju” zamieszcza „Aftonbladet” dłuższy artykuł, w którym stwierdza, że ani Francja, ani Włochy, ani Rosja nie posiadają takiej chęci prowadzenia dalszej wojny, jaką na zewnątrz pokazują. Tylko An-

glja pragnie dalszej wojny, licząc na to, że po osłabieniu państw europejskich zapanuje całkowicie nad handlem i przemysłem w kolonjach. Prawdziwą więc przeszkodą nie jest ani militarizm pruski, ani szowinizm francuski, ani nawet panslawizm rosyjski, lecz zazdrość konkurencyjna Anglii i stanowcze jej wzbranianie się uznania innych państw, jako równouprawnionych czynników na targu światowym. Europa krew przelewa dla utrzymania hegemonji Anglii, na morzu i dla jej handlu.

Nagle odroczenie Dumy i Rady państwa. Według kopenhaskich doniesień „Koeln. Ztg.” zarządzane przez cara odroczenie Dumy i rosyjskiej Rady państwa nastąpiło wśród niezwykłych okoliczności. Szczegółnie uderzającą jest rzeczą, iż ze strony socjalistycznej podniesiono zarzuty przeciw celom wojennym Rosji, sprzecywanym przez byłego premiera Trepowa, który domagał się zdobycia Konstantynopola i Dardaneli. Przed zamknięciem sesji, w nocy całkiem nieoczekiwanie, car ukazał odroczył Dumę i radę państwa. To zarządzenie rządu spadło niby piorun z jasnego nieba na przedstawicielstwo rosyjskie. Polityka partji bloku poniosła stanowczą porażkę. Rosja stała na progu nowego roku w zupełnym rozdarciu, niepewności i bezładzie, panującym we wszystkich dziedzinach życia politycznego i ekonomicznego. Widoki na przyszłość są tym razem bardziej niepokojące, aniżeli kiedykolwiek przedtem.

Zachwiane stanowiska Lloyd George'a. Wedle tutejszych doniesień, stanowisko premiera angielskiego, Lloyd George'a, uważają za zachwiane. Wiele czynników politycznych angielskich wyraża niezadowolnienie z powodu stanowiska Lloyd George'a wobec akcji Wilsona.

Cofnięcie rosyjskiej linii obronnej.

Dzienniki medjołańskie przynoszą z głównej kwatery rosyjskiej wiadomość o cofnięciu głównej linii obronnej rosyjskiej z nad Seretu na linie Valeni—Tutucesci, oddaloną o 20 kilometrów od Prutu.

Odessa w niebezpieczeństwie. Generał Cherfils oświadcza w „Echo de Paris”: W razie przełamania pozycji rosyjskich, leżących u wejścia do Trojusa, Rosjanie będą musieli się cofnąć aż do Prutu. W takim jednak wypadku cała armia rosyjska na Bukowinie będzie zagrożona. Rosjanie obawiają się jednak, że nieprzyjaciel przeprawi się przez Dunaj pod Isacea i w ten sposób osaczy rosyjskie stanowiska obronne nad Prutem, co równałoby się bezpośredniemu zagrożeniu Odessy.

Reakcja w Rosji. Zmianę gabinetu w Rosji interpretują dzienniki szwedzkie jako daisy krok w kierunku reakcyjnym.

Zarządzenia bezpieczeństwa w Moskwie. Telegramy, które drogą pośrednią nadeszły z Petersburga donoszą, że w Moskwie i okolicy ogłoszono wzmocniony stan ochrony.

Cofnięcie zamówień przez koalicyę. „Frankfurter Ztg.” donosi za prasą londyńską:

Koalicja cofnęła w nowym Jorku zamówienia na dostawę materiału wojennego na sumę 100 milionów dolarów (500 milionów koron).

Z całej Polski.

Polskie listy. „Deutsche Warschauer Zeitung” donosi: W prywatnej komunikacji pocztowej, w granicach generalnego gubernatorstwa warszawskiego, poczynając od chwili obecnej, dopuszczony będzie język polski nie tylko na kartach poczo-

wych, jak dotychczas, lecz również w listach zamkniętych, w drukach, oraz korespondencji handlowej.

Zjazd lekarzy legionowych. W końcu b. m. odbędzie się w Warszawie zjazd lekarzy Legionów polskich.

Zajęcie w Dąbrowie. „Ill. Kur. Codz.” donosi: Członkowie P. O. W. (Polska Organizacja Wojskowa) wybili szyby w lokalu redaktora „Gazety Polskiej” d-ra Michała Janika. Przyczyną demonstracji były artykuły „Gazety Polskiej”, wzywające do wstępowania do wojska.

Hojny zapis. S. p. Jan Starnowski, zmarły przed kilku dniami w Warszawie zapisał w testamencie na rzecz centralnego Towarzystwa rolniczego, do jego rozporządzenia, na szerzenie nauk rolniczych rubli 40 000.

Zmniejszenie porcji chleba. Naczelnik pow. warszawskiego ogłosił „obwieszczenie”, że przeznaczona dla mieszkańców pow. warszawskiego ilość mąki i chleba zmniejsza się na 4950 gr. mąki 6.30 gr. chleba; na każdy odcinek wydanej karty chlebowej przypada zatem 4 f 8 łutów chleba lub 3 f. 1 łut mąki. Dotychczas karta chlebowa w powiecie wynosiła 5 funtów chleba, po rozporządzeniu zaś 4 f 8 ł. Kart takich otrzymują mieszkańcy powiatu 4 co miesiąc. Do grudnia ilość chleba była jednako bez względu na wiek. Od grudnia zaś dla dzieci do lat 5 wydawano tylko 2 karty na miesiąc, a od stycznia r. b. wprowadzono specjalne karty dziecięce, dająca prawo do odbioru połowy ilości chleba.

Obuwie szpagatowe. W Sosnowcu ukazało się obuwie szpagatowe. Przynajmniej cholewki zrobione robotą szurową przedstawiają się bardzo efektywnie, a podeszwy ze ściśle splecionego szpagatu są trwałe i lekkie.

JERZY ORJOT.

KWESTJA POLSKA W WIEKU XIX.

Część pierwsza:

Projekt puławski cara Aleks. I-go.

Przeciwstawiając się Francji Czarcioryski stawiał z nią do wojny, gdyż „niepodobna było grać w tej roli w sprawach Europy, nie napotkawszy na pierwszym zaraz kroku Francji. Napoleon nie znośił współzawodników: wszelkie próby stanąć z nim na równej stopie kończyły się fiaskiem; prędzej czy później zderzenie pomiędzy nim a Rosją było nieuniknione” (334).

Francja nie dała długo na siebie czekać. Skazanie i rozstrzelanie ks. d'Enghien, schwytanego na terytorjum neutralnym, dało powód do zerwania stosunków dyplomatycznych. Właściwie było wiele hełasu o nie, a jeżeli nie o nie to o rzecz dosyć zwykłą w tych czasach. Bez wątpienia było krzyżujące, ale już nikt nie protestował przeciw zabójstwu Pawła I, ani przeciw bombardowaniu Kopenhagi, przeciwko maszyni plekłej, spiskowi Cadoudale więc i

tutaj zdawałoby się nie było miejsca dla protestu, gdy nie protestowały, bezpośrednio zainteresowane, Prusy i W. ks. Badeńskie.

Rosji jednak incydent ten dał powód wystąpienia ze swym nowym programem i skwapliwie sposobność chwyciła. Ujmując się za sprawą księcia, który nie był członkiem rodziny cesarskiej, któremu Paweł I w Rosji przebywać zabronił, dawała tem dowód, że Idzie jej o sprawiedliwość jedynie.

Natychmiast dwór petersburski przybrał żalobę i też żalobę włożył kazał, Oubril, posłowi swemu w Paryżu. Pierwszy konsul rozdrażniony — odpowiedzieć kazał Talleyrand'owi notą z aluzją do śmierci Pawła I-go. Nastąpiło odwołanie ambasadorów i zerwanie stosunków dyplomatycznych. Trzeba było gotować się do wojny.

Osią wszelkich koalicji była Anglja z nią więc należało się rozmówić. I oto we wrześniu 1804 roku do Londynu jedzie Nowosilcow w celu przedłożenia programu Czarcioryskiego. Wiezie on instrukcje co do Polski, ma zażądać zwrotu Malty. Spotyka go ostra odprawa. Premier angielski Pitt zbyt pochłonięty jest swymi planami, aby chciał namyślać się nad planem obcym, nad czemś ubocznym. Na zasady Czarcioryskie-

go patrzy on pobieżliwie, jak na mrzonki, wprost pogardliwie, bo uważa je za niemożliwe do zastosowania. Dbając o interesy Anglii, nie chce omawiać szczegółów, czyni jakichkolwiek ustępstw dla przyszłych widoków. Myśl oddania Malty przyprawia go, łagodnie mówiąc, o rozdrażnienie, bo jakże to zrzec się tego, co się szczęśliwie zabrało na rzecz kawalerów Maltańskich dla jakichś tam przyszłych widoków. Układy zrywają się. Nowosilcow wyjeżdża z Londynu, nie wymówiwszy nawet imienia Polski. Może nie chciał, może nie mógł, ale zdaje się, że czuł nad nim Aleksander i nie dopuścił zbyt daleko idących wynurzeń. Dość na tem, że Nowosilcow nie wstąpił nawet do Paryża, choć miał potemu instrukcję i sposobność.

Nie uzyskawszy nic od Anglii, Aleksander zawiera przymierze z Austrią (6 listopada) i Szwecją (14/05 r.). Anglja, namyśliwszy się przystępuje do niego 11 go kwietnia, aż wreszcie 8 sierpnia Austrija, otrzymawszy subsydjum, godzi się nadstawić karku. O tej chwili wojna, formalnie postanowiona, wisi na włosku. Prusy pozostają na uboczu i stają się celem zabiegów stron obydwóch. Dar-mo jednak kusił je Napoleon, ofiarując Hannover, napróżno stara się je

zwać ku sobie Aleksander — Prusy neutralne od lat 10 ciu, od czasów pokoju Bazylejskiego, Prusy, w spokoju trawiące, zabrane Polsce prowincje, zachowują ścisłą neutralność, mobilizując się jednocześnie z armją, gotowe do wystąpienia w każdej chwili.

Taka neutralność nie podoba się koalicji, bo grozi bezpieczeństwem tyłów, wyzyskaniem sytuacji. Szczególniej Anglja, reżyser wszystkich koalicji, strawić nie może, że Prusy uchylają się z pod jej dyktandy, że ktoś opłacać się nie da. Sama nie ryzykując, niedostępna na swej wyspie, nawołuje do jak najostrożniejszych względem Prus środków, gwoździ zmuszenia Prus do czynu bodaj siłą.

Tę chwilę wybrał właśnie Czarcioryski do wznowienia swego planu. Z jednej strony Austrija, Rosja, Neapol i Anglja, to ostatnia jako kassjer i aranger, — z drugiej Francja i Napoleon.

Taki Francja i Napoleon, bo ten ostatni stanowił sam przez się potęgę.

Sieci, którą miała spleść Francja brakło jednego oczka. Neutralność Prus psuła całą robotę.